

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Middenschool Sint-Gertrudis te Landen

Hoofdstructuur so

	Instellingsnummer	33936
	Instelling	Middenschool Sint-Gertrudis
directeur		Veerle RUEBENS
adres		Groenendael 2_A - 3400 LANDEN
telefoon		011-88.35.02
fax		011-83.10.02
e-mail		middenschool@kolanden.be
website/URL		http://www.kolanden.be
	Bestuur van de instelling	964981 - VZW Kol-Landen te LANDEN
adres		Molenbergstraat 25 - 3400 LANDEN
	Scholengemeenschap	111344 - SGKSO Oost-Brabant te TIENEN
adres		Ooievaarstraat 33 - 3300 TIENEN
	CLB	114521 - Vrij CLB Tienen te TIENEN
adres		Veldbornstraat 18 - 3300 TIENEN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	19/09/2011, 20/09/2011, 21/09/2011, 22/09/2011, 23/09/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	23/09/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	07/10/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Etienne Gielen
	Teamleden	Leander Froidcoeur Luc Mondelaers
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Engels in de basisopties Moderne Wetenschappen en Handel	7
3.2 Nederlands in de basisopties Moderne Wetenschappen en Handel	7
3.3 Wiskunde in de basisopties Moderne Wetenschappen en Handel	8
3.4 TV Handel in de basisoptie Handel	9
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	10
4.1 Begeleiding	10
4.2 Evaluatie	11
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	12
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	13
6.1 Wat doet de school goed?	13
6.2 Wat kan de school verbeteren?	13
6.3 Wat moet de school verbeteren?	13
7. ADVIES	14
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	14

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De middenschool Sint-Gertrudis Landen vormt een kleinschalige, aangename en leerlingvriendelijke leef- en leergemeenschap. De leerlingen worden centraal gesteld en begeleid vanuit de visie op een brede eerste graad waar ze als opgroeiende jongeren op hun aanleg en belangstelling worden ingeschat. Deze begeleiding mondt na het tweede leerjaar uit in een degelijke studieadvisering en –oriëntering. Het hoge percentage gevolgde adviezen bewijst de waarde van de doelgerichte inspanningen (via onder meer zelfevaluatie en het studieportfolio) om de leerlingen en hun ouders te betrekken in dit studiekeuzeproces.

De leerlingen behalen goede resultaten. Het aantal uitgereikte A-attesten ligt hoger dan het Vlaams gemiddelde, met uitzondering van de basisoptie Handel waar het aantal uitgereikte B-attesten opvalt. Sommige leerlingen die voor deze basisoptie hebben geopteerd, worden vanuit de visie op de brede eerste graad degelijk geïnformeerd over hun beperkte mogelijkheid tot doorstroming naar het aso. Een behoorlijk hoog aantal leerlingen (meer dan 20%) heeft als thuistaal niet het Nederlands. Hoofdzakelijk zijn dit leerlingen met een Franstalige achtergrond die ofwel vanuit het Vlaams basisonderwijs doorstromen ofwel vanuit Wallonië instromen. Deze laatste groep is dit schooljaar in aantal toegenomen wat de school voor nieuwe uitdagingen stelt.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de leerplangerichtheid van de doorgelichte vakken (Engels, handel, Nederlands en wiskunde) uiteenlopend van aard is. De verantwoordelijkheid voor de leerplanrealisatie ligt in handen van de vakgroepen en wordt slechts beperkt beleidsmatig aangestuurd. In het onderwijsleerproces is er voldoende aandacht voor de leerplandoelen, maar de matige tot zwakke aansluiting van de evaluatie op de visie die de leerplannen vooropstellen, vormt soms een aandachtspunt. Ook voor de evaluatie van vakgebonden attitudes en vaardigheden, de ICT-integratie en het gebruik van activerende en zelfsturende werkvormen zijn nog groeimogelijkheden. De opdeling in basis- en verdiepingsleerstof en de keuze om niet voor alle leerlingen verdieping aan te bieden, heeft tot gevolg dat enerzijds meer aandacht naar differentiatie en remediëring kan uitgaan, maar dat anderzijds de (leer)kansen voor sommige leerlingen worden beperkt. Het ontbreekt nog aan voldoende deskundigheid rond werkvormen om leerlingen op eigen tempo en verantwoordelijkheid uit te dagen.

De aandacht en zorg voor de leerling vormt het kernelement van de schoolvisie. Met de talrijke initiatieven op het vlak van remediërende leerbegeleiding wordt getracht de jongere de nodige ondersteuning te bieden. Vooral op het vlak van de leerorganisatie scoort de school goed: het studieportfolio en het verhogen van de betrokkenheid via zelfevaluatiefiches zijn hiervan de meest in het oog springende realisaties. Het ontbreekt de school echter aan een gedragen visie op leerbegeleiding. Aan de preventieve leerbegeleiding wordt in de klaspraktijk slechts matig inhoud gegeven. Met uitzondering van de huiswerkklas heeft de school de effectiviteit van de leerbegeleiding nog niet in kaart gebracht. De school is er zich beleidsmatig van bewust dat de leerbegeleiding moet bijgestuurd worden.

De visie van de school om een brede eerste graad aan te bieden, vindt ook zijn vertaling in de evaluatiepraktijk. De evaluatie vormt een onderdeel van een grondige observatie en latere oriëntatie van de leerlingen in functie van hun mogelijkheden. Het evaluatiebeleid van de school is duidelijk en bevat heldere afspraken rond de puntenverhouding voor dagelijks werk/proefwerk en basisleerstof/verdieping. Uit de doorlichting van de studierichtingen en vakken in de focus blijkt echter dat de representativiteit van de evaluatie niet steeds conform de leerplandoelen is. De deliberatieprocedure is duidelijk en transparant. De attestering, clausulering en adviezen worden uitgebreid onderbouwd en toegelicht met onder meer de in de loop van het schooljaar ondernomen begeleidende stappen.

Het schoolbeleid ondersteunt in sterke mate de profilering van de school als een autonome middenschool met een veel aandacht voor de mogelijkheden en beperkingen de leerling. Vooral aspecten van de schoolorganisatie en van pedagogische afspraken op schoolniveau worden goed opgevolgd, terwijl dit op onderwijskundig vlak minder het geval is. De algemene kwaliteitszorg staat nog in een beginfase en heeft grotendeels een informeel karakter. Gezien de kleinschaligheid van de school en de vlotte communicatiemogelijkheden heeft de directie een goede kijk op de schoolwerking. Verdere deskundigheidsbevordering, samenwerking over de school heen en een open blik op onderwijskundige ontwikkelingen zijn voorwaarden tot progressie.

De inspectie besluit de doorlichting met een gunstig advies.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie structuuronderdelen/vakken en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus

Studierichting per graad		Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 1	Handel	Engels, Nederlands, wiskunde	TV Handel
Graad 1	Moderne wetenschappen	Engels, Nederlands, wiskunde	

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding
Evaluatie
Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde structuuronderdelen/vakken het volgende op:

3.1 Engels in de basisopties Moderne Wetenschappen en Handel

Voldoet

Motivering

- De leerplanvisie om de lessen Engels aan te passen aan de realiteit van de klas en aan de mogelijkheden van de leerlingen wordt gevolgd door een opdeling te maken tussen de leerlingen die de basisvorming krijgen aangeboden en de leerlingen waarvoor basis en verdieping aan bod komen. De vakgroep besteedt aandacht aan de invoering van het nieuwe leerplan. De visie om de vaardigheden meer geïntegreerd aan te bieden heeft echter nog groeimogelijkheden.
- De resultaten van de leerlingen zijn goed. De communicatieve doelstellingen krijgen overwegend voldoende aandacht, maar de grammaticale component wordt er nog wat te weinig functioneel mee verbonden. Er wordt getracht de taalgebruikssituaties in authentieke contexten aan te bieden, alhoewel het leerboek sterk overheerst.
- Binnen de summatieve evaluatie krijgen de vaardigheden het overwicht in de verdeling van de punten. De formatieve evaluatie is echter vrij sterk gericht op de bevraging van losse woordenschat of grammatica, terwijl de productieve vaardigheden hierin zwakker vertegenwoordigd worden. Vakgebonden attitudes worden nog te weinig mee opgenomen in de beoordelingen.
- Het klasklimaat is aangenaam en voldoende uitdagend. De leerlingen ontwikkelen een positieve attitude tegenover het Engels als taal en als vak. Grammaticale begrippen worden gelinkt aan deze van andere moderne talen.
- De aanwezigheid van een digitaal bord in de klassen biedt heel wat mogelijkheden tot interactief leren en didactische ondersteuning. Remediëring wordt aangeboden via het digitaal leerplatform zodat ICT binnen een vrije ruimte wordt aangereikt. De mogelijkheden tot ICT-toepassingen in lesverband (tekstverwerking, opzoekwerk, zelfstandig oefeningen maken) worden slechts beperkt geïntegreerd.

3.2 Nederlands in de basisopties Moderne Wetenschappen en Handel

Voldoet

Motivering

- De vakgroep voert gradueel de inzichten van het nieuwe leerplan D/2010/016 in. Dit betekent dat dit schooljaar in het tweede leerjaar van de eerste graad pas gestart werd met een aangepaste pedagogisch-didactische aanpak en het vak bijgevolg nog inhoudelijke groeimogelijkheden heeft. Aansluitend hierbij werd dit schooljaar een nieuw hand- en werkboek geïntroduceerd.
- De leerplanrealisatie bereikt een behoorlijk peil, maar de evaluatie is niet voldoende representatief voor de leerplandoelen omdat een overwicht van de puntenverdeling aan spelling, grammatica en woordenschat wordt toegekend. De validiteit van de evaluatie komt hierdoor in het gedrang.
- De verschillende componenten van het leerplan (taalvaardigheid, taalbeschouwing en aanzet tot literaire competentie) komen voldoende gespreid aan bod. De nadruk ligt echter onvoldoende op de communicatieve functie van de taal en het belang van de praktische taalvaardigheid wordt nog niet als belangrijkste component vooropgesteld.
- In het curriculum wordt nog onvoldoende vertrokken van de inductieve methode om leerlingen taalverschijnselen te laten ontdekken en ze te laten reflecteren over het

taalgebruik en de achterliggende taalsystematiek. Spelling, woordenschat en grammatica worden nog te vaak buiten zinvolle contexten aangeboden en bevroegd.

- Het hand- en werkboek staat sterk op de voorgrond in het onderwijsleerproces, waardoor actueel en authentiek lesmateriaal minder ruimte krijgen. Ook de integratiegedachte in de behandeling van de vaardigheden vindt nog onvoldoende toepassing. De vakgroep geeft de geactualiseerde visie van het nieuwe leerplan dit schooljaar verder vorm in het tweede leerjaar van de eerste graad.
- Voor de evaluatie wordt op jaarbasis een te groot puntengewicht toegekend aan de taalbeschouwing en komt de beoordeling van de taalvaardigheden op de achtergrond te staan. In de summatieve evaluatie wordt bijna uitsluitend aandacht besteed aan taalbeschouwende aspecten, terwijl in de beoordeling van het dagelijks werk de vaardigheden geen prominente rol innemen.
- In de summatieve evaluatie wordt een onderscheid gemaakt tussen basisleerstof en verdieping. Op deze wijze wordt de schoolvisie op een brede eerste graad met aandacht voor differentiatie bijgetreden. De vraagstelling van de verdieping heeft regelmatig echter weinig kenmerken van een groter beheersingsniveau. Over het algemeen is de summatieve evaluatie te sterk gericht op het product en is de kwaliteit van de vraagstelling eerder zwak. Zelf- en peerevaluatie worden regelmatig geïntegreerd, terwijl procesevaluatie en evaluatie van vakgebonden attitudes nog te zelden voorkomen.
- De begeleiding van de leerlingen verloopt vlot en met de nodige zorg. Een aanzet om het groeiproces van de leerlingen in kaart te brengen werd genomen met de evaluatiefiches voor spreek- en schrijfvaardigheid. In een breder kader biedt het studieportfolio een kader voor de leerlingen en een middel tot opvolging voor de ouders. Op lesniveau is er eerder beperkte aandacht voor lees- en woordenschatstrategieën of het structureren van teksten. Deze ondersteunende werkmiddelen komen wel in sterkere mate in het eerste leerjaar aan bod.
- De leslokalen zijn uitgerust met een digitaal bord, wat mogelijkheden biedt tot interactieve werkvormen en het aanreiken van contextrijke opdrachten. Een bredere ICT-integratie in klasverband is eerder beperkt, terwijl individuele remediëringsoopdrachten wel via het digitale leerplatform worden aangeboden.

3.3 Wiskunde in de basisopties Moderne Wetenschappen en Handel

Voldoet

Motivering

- Het nieuwe leerplan in de eerste graad werd de voorbije schooljaren in de vakgroep op een professionele en dynamische manier bestudeerd en dit resulteert in een doordacht leerstofaanbod in de basisopties Moderne Wetenschappen en Latijn van het tweede leerjaar. De binnen de vakgroep vastgelegde verdeling 20 % elementair, 60 % basis en 20 % verdieping krijgt een passende invulling.
- De leerlingen van de basisopties Industriële wetenschappen en Handel krijgen de leerplaninhouden van D/2009/7841/003 aangeboden volgens twee snelheden. Voor de ene groep wordt dezelfde verdeling elementair/basis/verdieping gehanteerd als in de ASO-gerichte basisopties. Voor een andere groep werd vorig schooljaar enkel een aanbod van elementair en basis voorzien en geen verdieping. Na tussenkomst van de pedagogische begeleiding plant men voor dit schooljaar in deze lesgroep een eerder beperkt aanbod verdieping. Door deze verdeling is het voor de leerlingen van de tweede groep quasi onmogelijk om in de tweede graad aan te sluiten met de overeenstemmende studierichting, wat zeker niet de bedoeling kan zijn. Het is aan de vakgroep en aan het beleid om hiervoor dringend een passende oplossing uit te werken.
- Er is minimaal aandacht voor de evaluatie van vaardigheden en attitudes, hoewel de eindtermen en het leerplan een verzameling vaardigheden en attitudes benadrukken.

De zes eindtermen vaardigheden en deze betreffende attitudes komen slechts in beperkte mate expliciet aan bod. Ondanks enkele leraargebonden voorbeelden van goede praktijk met o.a. groepswork, blijkt dat naar het gebruik van heuristieken, zoals het herformuleren van een opgave en het maken van een goede schets, nog te weinig aandacht gaat. Men werkt over het algemeen vrij leerboekgericht. De leerstof wordt afgehandeld volgens de hoofdstukken van het leerboek, wel met een afwisseling tussen getallenleer en meetkunde.

- In de klassen heeft de school een vaste grootbeeldprojector voorzien zodat er voor ICT-demonstraties weinig problemen rijzen. Voor het ICT-gebruik door leerlingen moeten lokalen gereserveerd worden, zodat dit aspect minder uitgesproken aan bod komt. Het elektronisch platform wordt door de leraren op een passende wijze ingezet in het leerproces. De spreiding van de lessen wiskunde is in de meeste groepen goed.
- Uit de lesbezoeken blijkt dat de leerlingen actief bij het onderwijsleergesprek betrokken worden. De werkopstelling is opvallend frontaal en de leraar treedt meestal sterk sturend op. Hierdoor is er ook weinig binnenklasdifferentiatie. Het contact leraar-leerling is vlot zodat leerlingen indien nodig ook extra uitleg kunnen krijgen hetzij tijdens de les, hetzij na de lessen. De zelfstandigheid en zelfregulatie van leerlingen zijn veeleer beperkt.
- De leerlingenevaluatie is wat het kennisaspect betreft voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen en is valide, transparant en betrouwbaar. De examens zijn echter erg volumineus en vrij sterk gericht naar het leerboek. Ze zijn verzorgd opgesteld en er wordt een duidelijke puntenverdeling vermeld. Ze bestrijken de behandelde leerstof en er is voldoende variatie in de vraagstelling. De resultaten voor het vak wiskunde zijn gemiddeld genomen lager dan voor de andere vakken en het aantal niet geslaagde leerlingen is hoger. Dit viel vooral op tijdens het schooljaar 2009-2010 (oud leerplan) in de lesgroep waar enkel de basisleerstof werd behandeld met een gemiddelde lager dan 50 % en met een onvoldoende voor 85 % van de leerlingen. De vakgroep moet zich in een zo'n geval de vraag durven stellen of met dergelijke resultaten het leerplan wel gerealiseerd is bij de meeste leerlingen. Iets te vaak is de moeilijkheidsgraad van examens eerder te wijten aan opgaven die het reproductieve geheugen en de rekenvirtuositeit op de proef stellen, dan te danken aan opgaven die echt dieper inzicht peilen. Wiskunde speelt een bepalende rol op de delibererende klassenraad.

3.4 TV Handel in de basisoptie Handel

Voldoet

Motivering

- De gemiddelde resultaten voor het vak Handel waren vorig schooljaar zeer behoorlijk. Alle leerlingen slaagden.
- Bij de behandeling van de leerinhouden is het leerboek richtinggevend. Daardoor komen niet alle leerplandoelstellingen aan bod. Dit valt vooral op bij het thema 'De handel en de toeristische sector', waar het leerboek minder goed aansluit bij de leerplandoelstellingen. Zo kwamen vorig schooljaar de vervoermiddelen uitgebreid aan bod, terwijl dit geen leerplandoelstelling is. Omgekeerd was er geen aandacht voor het samenstellen van een reisprogramma en het berekenen van de kostprijs ervan, wat wel een leerplandoelstelling is. Tijdsgebrek was dan weer de oorzaak voor het niet of nauwelijks behandelen van de leerplandoelstellingen i.v.m. de reisverzekeringen en het betalen met vreemde munten. Maar globaal beschouwd voldeed de leerplanrealisatie ruimschoots.
- Het dagelijks werk speelt een belangrijke rol bij de leerlingenbeoordeling: Het is goed voor de helft van het puntentotaal. Het leeuwendeel van het dagelijks werk wordt bepaald door overhoringen en controletoeetsen. Er wordt frequent getoetst. De toetsen worden enkel klassikaal verbeterd als de meerderheid van de klas ze slecht beantwoordde. Ook worden de leerlingen er nog niet toe aangezet hun eigen fouten te

verbeteren. De toetsen worden daardoor nog te weinig aangewend als middel om te leren uit gemaakte fouten. Naast de toetsen voeren de leerlingen ook nog een beperkt aantal taken uit. De documentatiemap die de leerlingen in de loop van het tweede trimester aanleggen, is een waardevolle opdracht.

- Driemaal per jaar zijn er examens. De lay-out van de examenopgaven is uiterst verzorgd. Een puntenverdeling is voorzien op het niveau van de hoofdvragen, maar nog niet op dat van de deelvragen. De vragen sluiten doorgaans goed aan bij de leerplandoelstellingen. Toepassingsgerichte vragen vormen terecht het hoofdbestanddeel. In een aantal gevallen wordt daarbij gebruik gemaakt van realiteitsgebonden contexten.
- De lessen verlopen doorgaans leraargestuurd, waarbij het digitaal bord een ondersteunende rol vervult. In de klas heerst een aangenaam werkklimaat. Werkvormen waarbij de leerlingen al dan niet met behulp van ICT hun eigen leerproces sturen, worden nog te weinig benut. Ook worden nog niet alle kansen aangegrepen om de leerlingen in reële situaties leerervaringen te laten opdoen. Zo vond er vorig schooljaar geen analyse van de verkooppunten in een winkelstraat plaats. Bij de aanvang van het eerste en het tweede trimester krijgen de leerlingen een overzicht van de lesdoelstellingen per thema wat een steun biedt bij het instuderen van de leerstof.
- Contacten met collega's uit andere scholen die hetzelfde vak geven, zijn schaars. Dergelijke contacten kunnen nochtans bijdragen tot verdere deskundigheidsontwikkeling.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Motivering

- Ter ondersteuning van haar zwakkere leerlingen heeft de school aangepaste leertrajecten uitgewerkt. Zo krijgen de leerlingen van het eerste jaar die opteren voor het pakket 'Ondersteuning', een extra uur Frans, Nederlands en wiskunde. Zwakkere leerlingen uit het tweede leerjaar worden samengebracht in de zogenaamde basisklas, waarin meer tijd uitgetrokken wordt voor het verwerken van de basisleerstof. Voor Frans en wiskunde biedt de school een inhaaluur aan. Leerlingen met een gebrekkige studiemethode worden gedurende een aantal maanden intensief begeleid in de huiswerkklas. De zelfevaluatiefiche die de leerlingen na elk examen invullen, biedt de mogelijkheid om oorzaken voor onderpresteren op het spoor te komen en de remediëingsmaatregelen hierop af te stemmen, maar ze wordt helaas niet steeds door alle leraren benut.
- De zorg voor leerlingen met specifieke noden is goed uitgebouwd. Leerlingen met leerstoornissen genieten van compenserende en/of dispenserende maatregelen, die vastgelegd zijn in het basisfaciliteitenplan en eventueel aangevuld worden met een persoonlijk faciliteitenplan.
- Waar de remediërende leerbegeleiding voldoende aandacht krijgt, is dit voor de preventieve leerbegeleiding minder het geval. Met het wegvallen van het lesuur 'Leefsleutels' in het eerste jaar, is de preventieve leerbegeleiding gaandeweg sterk

verwaterd. In de weekplanning legt de schoolleiding weliswaar thema's vast, waarvan zij verwacht dat de leraren ze met hun leerlingen bespreken. In de praktijk worden deze verwachtingen vaak niet ingelost. Nogal wat leraren vrezen immers achterop te geraken bij de leerstofbehandeling indien zij aan deze thema's lestijd besteden.

- Het ontbreekt de school aan een gedragen visie op leerbegeleiding. Ook worden de gemaakte afspraken nog onvoldoende door de schoolleiding opgevolgd. Met uitzondering van de huiswerkklas heeft de school de effectiviteit van de leerbegeleiding nog niet in kaart gebracht.
- De school is er zich van bewust dat de leerbegeleiding moet bijgestuurd worden. De hoop is gevestigd op een werkgroep 'leren leren', die dit schooljaar van start is gegaan. Deskundigheidsbevordering wordt een kritische succesfactor bij de verdere ontwikkeling van de leerbegeleiding.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- De visie van de school om een brede eerste graad aan bieden vindt ook zijn vertaling in de evaluatiepraktijk. De evaluatie vormt een onderdeel van een grondige observatie en latere oriëntatie van de leerlingen in functie van hun mogelijkheden. Daarom wordt onder meer aan elke vakgroep gevraagd om een onderscheid te maken tussen basisleerstof en verdieping. Dit onderscheid is tevens in de summatieve toetsing terug te vinden en vormt een onderdeel van een proactieve deliberatieprocedure. In de evaluatiepraktijk daarentegen blijkt dat de bevraging van de verdieping(sleerstof) niet steeds gebaseerd is op valide gegevens.
- Het evaluatiebeleid van de school is duidelijk en bevat heldere afspraken rond de puntenverhouding voor dagelijks werk/proefwerk en basisleerstof/verdieping. Voor de leerlingen van de B-stroom wordt het systeem van permanente evaluatie gehanteerd. Vakgebonden attitudes zoals die voor een aantal vakken in het leerplan staan opgenomen, zijn zelden een onderdeel van de beoordeling. Het vakcommentaar biedt meestal weinig toegevoegde waarde en tekorten worden nog niet voldoende geduid.
- Uit de doorlichting blijkt dat voor sommige vakken de representativiteit van de evaluatie niet steeds conform de leerplandoelen is. De vakgroepen dragen de verantwoordelijkheid voor de leerplanrealisatie en voor de kwaliteit van de vraagstelling. Het niveau van beide aspecten is echter vakgroepafhankelijk. Vaak is de summatieve evaluatie sterk cognitief van aard en gaat er te weinig aandacht uit naar de functionele toepassingen en naar de beheersing van de vaardigheden.
- De deliberatieprocedure is duidelijk en transparant. De attestering, clausulering en adviezen worden uitgebreid onderbouwd en toegelicht met onder meer de in de loop van het schooljaar ondernomen begeleidende stappen. Uit de studiekeuze van de leerlingen in het vervolgonderwijs (de tweede graad) blijkt dat de meeste leerlingen het advies van de delibererende klassenraad volgen, wat duidt op een adequate begeleiding en dito communicatie.
- Uit de notulen van de delibererende klassenraden blijkt de school in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde veel A-attesten uit te reiken. Voor de leerlingen van de basisoptie Handel ligt het aantal uitgereikte B-attesten echter hoger dan gemiddeld. Er is weinig schoolse vertraging.
- De leerlingen gebruiken een studieportfolio om naast de schoolactiviteiten de resultaten van de formatieve toetsen en taken ordelijk bij te houden. Tevens is dit een

adequaat middel om met de ouders te communiceren. Andere gegevens in dit portfolio zijn: vermeldingen van attitude en gedrag, vermeldingen van aanwezigheid in de huiswerkklas en tijdens de inhaallessen en de formulieren van de zelfevaluatie na een summatieve toets.

- Op het einde van het examen vullen de leerlingen een zelfevaluatieformulier in waarbij zij een inschatting maken van hun resultaat. Als ze hun examen ter inzage terugkrijgen, vergelijken zij het geschatte resultaat met het werkelijke resultaat en trachten zij een verklaring te vinden voor mogelijke afwijkingen aan de hand van een voorgedrukte lijst. Bij een tegenvallend resultaat wordt een engagement tot extra inspanning of zorg geformuleerd. Het formulier wordt dan ondertekend door henzelf en door de ouders. Het formulier is echter nog niet consistent in gebruik.
- Om de studiedruk van de leerlingen te bewaken wordt een planning van de controletoeetsen bijgehouden in de leraarsruimte; zo mogen er niet meer dan twee controletoeetsen per dag en zeven controletoeetsen per week worden ingeroosterd.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school profileert zich als een autonome middenschool met een bewuste visie op de mogelijkheden en beperkingen van de leerling. Het schoolbeleid heeft structuren voorzien om deze visie te realiseren en richting te geven aan een nauwgezette begeleiding van de jongeren in hun studiekeuzeprocessen. Deze schoolvisie wordt via diverse kanalen gecommuniceerd.
- De directie van de school is vlot bereikbaar en aanspreekbaar voor leraars en leerlingen. Via diverse overlegorganen wordt informatie ingewonnen en gedeeld. Ouders, personeelsleden en leerlingen worden betrokken bij een participatieve besluitvorming. De verslagen zijn beschikbaar op het digitale communicatieplatform.
- Vanaf dit kalenderjaar is een nieuwe directeur aangesteld die het beleid van zijn voorganger in eerste instantie voortzet. Het schoolbeleid richt zich vooral op aspecten van de schoolorganisatie en van pedagogische afspraken op schoolniveau, minder op onderwijskundige aspecten op klas- en vakgroepniveau. Zo blijkt bijvoorbeeld de evaluatiepraktijk niet steeds afgesteld op de leerplandoelen. De school heeft geen bijkomende omkadering op beleidsniveau.
- De school heeft de laatste jaren geïnvesteerd in een algemene verbetering van de infrastructuur en in moderne leermiddelen. Het integreren van ICT-middelen en activerende werkvormen verloopt echter nog moeizaam. Meer efficiëntie bereikt de school met een digitaal leerplatform voor vlotte informatiedoorstroming en het centraliseren van gegevens. Leerlingen en ouders hebben via een digitaal rapporteringssysteem toegang tot evaluatie- en remediëringgegevens.
- De kwaliteitszorg staat nog in een beginfase en heeft grotendeels een informeel karakter. Gezien de kleinschaligheid van de school en de vlotte communicatiemogelijkheden heeft de directie een goede kijk op de schoolwerking. Rond een aantal aspecten van de schoolorganisatie worden bevragingen georganiseerd, maar de resultaten worden niet systematisch in kaart gebracht en vormen bijgevolg geen structurele bron van kwaliteitsbewaking of bijsturing.
- De school heeft een visie op haar talenbeleid uitgewerkt. Een vertaling van deze visie in operationele en concrete doelen ontbreekt echter nog. De belangrijkste bekommernis is om de taalzwakke leerlingen en de leerlingen met taalproblemen zo goed mogelijk te begeleiden en te ondersteunen. De structuren hiervoor zijn echter beperkt uitgebouwd. Om de personeelsleden verder te sensibiliseren en de concrete invulling van het talenbeleid verder af te stemmen, werd ruimte voorzien in het nascholingsplan.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerplanrealisatie voor AV wiskunde in de basisoptie Moderne wetenschappen.
- De leerplanrealisatie voor TV handel in de basisoptie Handel.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het evaluatie- en rapporteringsbeleid.
- De motivering van de B- en C-attesten en de formulering van de adviezen.
- Het aangename leer- en leefklimaat.
- De mogelijkheden tot ICT-integratie.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De participatieve besluitvorming.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerplanrealisatie voor AV wiskunde in de basisoptie Handel.
- De leerplanrealisatie voor AV Nederlands in de basisopties Moderne wetenschappen en Handel.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De aansturing en opvolging van de preventieve leerbegeleiding.
- Het efficiënt gebruik van de digitale mogelijkheden.
- Het pedagogisch overleg over de graden heen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De beleidsmatige aansturing en opvolging van de leerplanrealisatie.
- De analyse van de ingezamelde gegevens uit bevragingen met het oog op kwaliteitsbewaking.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

Wat betreft de regelgeving:

- De correcte terminologie hanteren in de deliberatienotulen.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Etienne Gielen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Veerle Ruebens